

Protokół nr 11/12
z posiedzenia Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska,
Działalności Gospodarczej i Budżetu
Rady Gminy Orchowo
z dnia 23 października 2012r. w Sali Posiedzeń Urzędu Gminy

Ad. pkt 1) Otwarcie posiedzenia Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Działalności Gospodarczej i Budżetu.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa Michał Szymański o godzinie 14.00 otworzył posiedzenie Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Działalności Gospodarczej i Budżetu Rady Gminy Orchowo. Następnie powitał członków Komisji, zaproszonych gości (w tym Dyrektora Agencji Rynku Rolnego Andrzeja Bobrowskiego) oraz przedstawicieli prasy.

Ad. pkt 2) Stwierdzenie prawomocności obrad.

Na podstawie listy obecności (**załącznik nr 1**) stwierdził, że w posiedzeniu uczestniczy wymagana liczba członków komisji co pozwala na podejmowanie prawomocnych decyzji i wniosków, obecnych 7 członków Komisji, nieobecny Radny Sebastian Gonicki. Lista obecności gości zaproszonych na posiedzenie Komisji stanowi **załącznik nr 2** do niniejszego protokołu.

Ad. pkt 3) Przyjęcie porządku obrad.

Na wstępie Przewodniczący Komisji Michał Szymański odczytał proponowany porządek obrad w brzmieniu jak niżej:

1. Otwarcie posiedzenia Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Działalności Gospodarczej i Budżetu.
2. Stwierdzenie prawomocności obrad.
3. Przyjęcie porządku obrad.
4. Informacje przedstawiciela Agencji Rynku Rolnego na temat działalności na rzecz rolnictwa.
5. Informacje dotyczące rolnictwa – ODR, Izby Rolnicze.
6. Dyskusja nad nowym systemem gospodarki odpadami obowiązującym od 1 lipca 2013r.
7. Opiniowanie projektów uchwał:
  - 1) w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Słowikowie – **druk nr 1,**
  - 2) w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Bielsku – **druk nr 2,**
  - 3) w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Różannie – **druk nr 3,**
  - 4) w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości – **druk nr 4,**
  - 5) w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych – **druk nr 5,**
  - 6) w sprawie ustalenia wysokości diet dla sołtysów w związku z pełnioną funkcją – **druk nr 6,**
  - 7) w sprawie utworzenia stałych obwodów głosowania oraz ustalenia ich numerów i granic oraz wyznaczenia siedzib obwodowych komisji wyborczych na terenie Gminy Orchowo – **druk nr 7,**
  - 8) w sprawie przystąpienia Gminy Orchowo do Porozumienia o Współpracy dot. Realizacji Lokalnej Strategii na Rzecz Rozwoju Trzeciego Sektora w Powiecie Słupeckim – **druk nr 8,**
  - 9) w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie gminy na rok 2012 – **druk nr 9,**
  - 10) w sprawie wprowadzenia zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Orchowo na lata 2012 – 2028 – **druk nr 10,**
  - 11) w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – **druk nr 11.**
8. Wnioski i sprawy bieżące.
9. **Zakończenie.**

Wobec braku wniosków o zmianę porządku obrad Przewodniczący Komisji Michał Szymański przystąpił do realizacji kolejnego punktu porządku obrad.

Ad. pkt 4) Informacje przedstawiciela Agencji Rynku Rolnego na temat działalności na rzecz rolnictwa.

Przewodniczący Komisji Rolnictwa Michał Szymański oddał głos Dyrektorowi Agencji Rynku Rolnego Oddziału Terenowego w Poznaniu Panu Andrzejowi Bobrowskiemu i poprosił go o przedstawienie działalności na rzecz rolnictwa.

Pan Andrzej Bobrowski na początku przedstawił historię, zasady funkcjonowania oraz cele działalności ARR oddział terenowy w Poznaniu. Wg rodzajów działalności ARR ma więcej kodów PKD niż ARiMR, choć ta druga instytucja udziela znacznie więcej dopłat. Poinformował, że doszły nowe dopłaty do materiału siewnego zbóż, ziemniaków i roślin strączkowych, a ponadto kończy się Krajowy Program Restrukturyzacji dot. podmiotów, które zrezygnowały lub ograniczyły uprawę buraków cukrowych (2 działania: m.in. zakup maszyn i urządzeń w gospodarstwach, w których zrezygnowano/ograniczono uprawę buraków z czego skorzystało 728 rolników w Wielkopolsce. Ponadto cały czas dotowana jest produkcja mleka. Istnieje 9 funduszy promocyjnych, a także realizowany jest program „szklanka mleka” w szkołach podstawowych, przedszkolach i gimnazjach oraz „owoce w szkole” w klasach I-III szkół podstawowych. Odnosił się do artykułu Ministra rolnictwa nt. działań ARR dot. regulacji rynku zbytu i cen w rolnictwie, jednak większość uważa, że taka interwencja nie ma sensu.

Przewodniczący Komisji Michał Szymański zapytał czy wiadomo jakie duże będą kary za nadprodukcję mleka. Andrzej Bobrowski odpowiedział, że będzie to 0,47 € od 1 litra na pozycji krajowej, a dalej przeliczane zostanie to na indywidualnych producentów; „nie byłaby to przyjemna sprawa, gdyż mogłoby to nas bardzo zboleć”. Szwajcaria oraz Norwegia znieśli te regulacje, jednak stwierdzili, że się pospieszyli, gdyż rynek mocno się rozregulował, stąd wniosek, aby dotowania zostawić przynajmniej do 2020 roku, gdyż nie jesteśmy jeszcze w stanie zderzyć się z tak dużą konkurencją, podając przykład rynku wieprzowego, gdzie produkcja się załamała. Minister myśli o wsparciu w ramach PROW, aby w jakiś sposób wesprzeć odbudowę stad podstawowych macior. Wzrosły koszty pracy, średnia stada jest 38 w kraju.

Radna Maria Stranz zapytała o zapasy interwencyjne, jednak Andrzej Bobrowski podkreślił, że one były, ale już ich teraz nie ma: w ubiegłym roku i minionej wiosny posprzedawano resztę, gdyż Unia chce wycofać się z takich działań. Niemcy mają dużo do powiedzenia, gdyż są głównym płatnikiem.

Radna nawiązując do odpowiedzi przedstawiciela ARR zadała pytanie o rezerwy państwowe – czy są one z produktów polskich czy z importu, na co uzyskała informację, że tworzone są z artykułów krajowych, które prowadzi Agencja Rezerw Materiałowych. Wróciła również do tematu biogazowni: interesowało ją czy ktoś kto nie jest właścicielem gruntu może założyć biogazownię. Pan Bobrowski stwierdził, że nie ma takiego wymogu i podał przykład pana Wawrzyniaka, który założył biogazownię koło Kalisza i dostał dofinansowanie z ARR. Powiedział też, że Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej prowadzi również program dopłat na biogazownie na poziomie regionów, niedawno był drugi nabór.

Radna Maria Stranz zwróciła uwagę, czy owoce przekazywane uczniom w ramach programu „owoce w szkole” pochodzą z ogrodów ekologicznych.

Andrzej Bobrowski odpowiedział, że nie, gdyż są one kupowane na rynku, przez ok. 19 podmiotów, głównie mleczarnie, które do tej pory nie zajmowały się owocami, ale ze względu na wcześniej realizowany program „szklanka mleka” podjęły się również tego zadania. Kontrole przeprowadza kilkunastoosobowy zespół. Decyzje na dopłaty do materiału siewnego były opóźnione ze względu na tegoroczne wiosenne wymarznienia.

Radny Stanisław Zawada nawiązał do tematu wymarznień i zapytał o ubezpieczenia na wypadek strat. Przedstawiciel ARR wyjaśnił, że jest propozycja, aby takie ubezpieczenia były obowiązkowe, choć wiele podmiotów nie chce ubezpieczać suszy i mrozów, jednak z wyliczeń wynika, że gdyby były one obowiązkowe mimo niezbyt wysokiej składki, to i tak jakoś by się to bilansowało, gdyż nie we wszystkich regionach w jednym czasie występują klęski. Na razie do 50% jest obowiązkowe, ale zmierza się by całość ubezpieczać, natomiast z tych 50% faktycznie tylko 15% jest ubezpieczonych.

Radny Zawada zapytał jeszcze o dofinansowanie ze strony Państwa do ubezpieczenia. Pan Andrzej Bobrowski stwierdził, że najprawdopodobniej będzie na ubiegłorocznym poziomie. Radny poprosił też o pomoc w przeforsowaniu gminy Orchowo do NW, gdyż sąsiednie gminy mają taki status. Przedstawiciel ARR wyjaśnił, że na poziomie krajowym zajmuje się tym junktor wspólnie z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska na poziomie województwa, a krajowym koordynatorem jest Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, jest kilka kryteriów, które należy spełnić (związane m.in. z jakością gleby, klimatem).

Przewodniczący Komisji Michał Szymański wspominał, że na ostatnim spotkaniu w Poznaniu Minister Rolnictwa wypowiadał się, że w następnym budżecie miała być całkowita likwidacja ONW, jednak jeszcze przez 2 lata mają to utrzymać, ale wprowadzone będzie 8 kryteriów, które będą brane pod uwagę do ustalania ONW, ale w Wielkopolsce najprawdopodobniej nie będzie żadnych zmian.

Radny Ryszard Świtek zapytał kto w Polsce odpowiada za jakość chleba i jego recepturę. Pan Bobrowski stwierdził, że są normy pisane przez samego producenta, które kontrolują Wojewódzkie Inspektoraty Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, jednak często sami producenci nie stosują się do receptur, które sami piszą. Dodał, że popiera na przykładzie Italii czy Austrii zakładanie spółdzielni -małych przetwórci np. mleka, mięsa, z krótkimi terminami: produkowane, przetwarzane i konsumowane lokalnie. „Na szczęście nie ma tam Sanepidu, dlatego im to dobrze idzie”. Określone warunki spełniają, jednak nie jest to aż tak rygorystyczne jak w Polsce. Jako ciekawostkę podał producenta z Murowanej Gośliny – p. Kosakowskiego, ma stadko 100-200kur, a głównie 100tys. Brojlerów (drobiu), kompostuje obornikiem kurzym, a znaczące efekty widać w plonowaniu na polu. Najważniejsze, że całkowicie zrezygnował ze szczepienia tych kurczaków, nie robi dezynfekcji, za to uzyskuje równowagę między mikroorganizmami korzystnymi i niekorzystnymi, że unika epidemii i chorób jak przy bardzo sterylnych warunkach, gdzie ta granica jest bardzo cienka. Trzeba walczyć o jakość, a najlepszy jest chleb żytni na zakwasie, gdyż nie zakwasza organizmu, o czym coraz częściej mówi się na targach regionalnych i małe piekarnie jeszcze robią taki chleb. Radny Świtek zwrócił uwagę jak ważna jest mąka.

Przedstawiciel ARR stwierdził, że prawie 3 mln rocznie importujemy z Danii i Niemiec prosiąt, odchowanych przy matce ok. 3-4 tygodnie.

Radny Władysław Jakubowski nawiązując do firmy POL-DANOR, która założyła biogazownię, którzy są również bardzo dużym producentem trzody chlewnej jako spółka producentów duńskich, zapytał czy orientuje się jaki ta spółka ma udział w rynku. Przedstawiciel ARR stwierdził, że ok. 15%.

Radny Bogdan Piotrowski zapytał, czy można dostać jakąś dotację na budowę czy rozbudowę budynku inwentarza. Uzyskał odpowiedź, że był program na Modernizację gospodarstw rolnych, jednak w Wielkopolsce już się zakończył i nowych naborów na pewno już nie będzie. Pan Andrzej Bobrowski na zakończenie zostawił ulotki informacyjne dla sołtysów i mieszkańców.

Przewodniczący Komisji Michał Szymański z uwagi na brak dalszych pytań podziękował Dyrektorowi Agencji Rynku Rolnego za przybycie i udział w posiedzeniu oraz ogłosił 5-minutową przerwę w obradach.

Po przerwie.

Ad. pkt 5) Informacje dotyczące rolnictwa – ODR, Izby Rolnicze.

Przewodniczący Komisji poinformował, że żaden z delegatów izby rolniczej nie pojawił się na dzisiejszym posiedzeniu Komisji. Dodał, że ostatnie Walne, w którym brał udział odbyło się nie na Bednarach, lecz na targach Polagra w Poznaniu z Ministrem Rolnictwa, jednak nie paluje się większych zmian, poza zmianą prawa łowieckiego. Ma nadzieję, że pozostałe informacje przekaze przy następnej okazji Jerzy Kryszak.

Następnie Przewodniczący Komisji Michał Szymański przystąpił do realizacji kolejnego punktu z porządku obrad.

Ad. pkt 6) Dyskusja nad nowym systemem gospodarki odpadami obowiązującym od 1 lipca 2013r.

Na wstępie Wójt Gminy wyjaśnił, że obecny „stary” system gospodarki odpadami może obowiązywać najwyżej do 30 czerwca 2013 roku, choć nowy system gmina może wprowadzić już wcześniej. Poinformował, że radni otrzymali harmonogram wprowadzania ustawy, do tej pory założony już został rejestr działalności regulowanej firm, które zajmują się odbiorem odpadów komunalnych, przedsiębiorcy muszą też składać pierwsze sprawozdania. Do 1 lipca 2012 sejmiki wojewódzkie miały podjąć uchwałę o aktualizacji planu gospodarki odpadami, a przez nasz sejmik taka uchwała została przyjęta z opóźnieniem dopiero we wrześniu i dopiero na tej podstawie możemy przystąpić do opracowania regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, który musi być uchwalony do końca 2012 roku, a obowiązywać powinien od 1 stycznia 2013r. W uchwale sejmiku wojewódzkiego zostały określone terytoria i gmina Orchowo została przydzielona do instalacji w Koninie, czyli wszystkie odpady z terenu gminy wybrana firma będzie zobowiązana od stycznia wywozić-dostarczać tylko do Konina. Np. Strzelno i Mogilno przypisane są do Inowrocławia, a Dąbrowa już do Bydgoszczy. Wójt poinformował, że do 1 stycznia trzeba będzie przygotować kilka rzeczy: regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, w którym należy wskazać, jak będziemy prowadzić tę gospodarkę; zadaniem ustawy jest przede wszystkim wprowadzenie jak największej segregacji odpadów, a za mieszane odpady, które trafiają na wysypisko są duże opłaty (przyszła propozycja od MZGOK, aby od przyszłego roku najprawdopodobniej opłata wynosiła 196zł, za 1 tonę zmieszanych odpadów, wcześniej było 168zł, a jest to i tak najniższa cena w tej okolicy; do tego dojdzie koszt transportu). W urzędzie gminy został powołany zespół pracowników, który pracuje nad określeniem specyfikacji do przetargu, przebiegiem przejazdu na terenie gminy, wskazaniem, gdzie może pojawić się problem z dojazdem do niektórych posiadłości. Opłata za śmieci będzie w formie podatku, więc właściciel może wystawić koszt a gmina powinna go odebrać. System musi być coraz bardziej sprawny do coraz mniej kosztowny, zwracając szczególną uwagę na odpowiednią segregację. Na dzień dzisiejszy gdybyśmy dostarczyli 1tonę odpadów mieszanych na wysypisko to od stycznia koszt wyniesie 196zł, natomiast 1 tony posegregowanych wynosi 1 zł. Ponadto w sprawozdawczości (pierwsza będzie w marcu) będziemy musieli wykazać procent segregowanych odpadów, który będzie wynikać z obliczeń ustalanych przez Marszałka. Kolejny temat stanowią odpady biodegradowalne (odpadki, trawa, itp.), z czego również trzeba będzie się rozliczyć. Na wsi możliwością będzie posiadanie kompostownika ale tylko na działkach od 1000m², co pozwoli w 100% rozliczyć te odpadki, jednak na tą chwilę nie wiadomo jakie warunki musiałby spełnić. Wszystko musi zostać określone w regulaminie. W Koninie na odpadach segregowanych (plastik, szkło) wychodzą na „0”, choć na papierze zarabiają. W przypadku dostarczania odpadów posegregowanych Marszałek otrzymuje stosowną informację i gmina może odzyskać opłatę recyklingową, dlatego należy przygotować taki system, aby zmuszać mieszkańców do segregacji, np. odbierając odpady mieszane nie częściej niż 1 raz w miesiącu, a segregowane co 2-3 miesiące. Z ustawy wynika, że zbiorniki do odpadów zobowiązany jest kupić właściciel posiadłości, natomiast trzeba ustalić jak rozwiązać sprawę worków do segregacji, aby opłata nie była zbyt wysoka. Jeżeli ktoś będzie musiał zapłacić np. 30 groszy za worek od plastiku, to nie będzie wynosił „powietrza”, lecz będzie zginał wszystkie butelki, gdyż dzisiaj mało kto tak robi. Jeżeli system będzie dobrze zorganizowany i zmusi mieszkańców do segregacji, to mniejszy będzie koszt wywozu. Najlepszy będzie system zachęt, tzn. wysoka cena za odpady mieszane, a następnie stosowanie upustów za segregację. Samo sortowanie wymaga również pewnych obowiązków: co można, a czego nie wolno wrzucać do poszczególnych kategorii, np. nie można wrzucać do plastiku nieumytego pojemnika po margarynie. Po wprowadzeniu systemu upustów należałoby kontrolować sposób segregacji. Do czerwca wszyscy mieszkańcy będą musieli złożyć deklaracje podatkowe, w zależności od sposobu ustalania opłaty: czy będzie to od ilości zamieszkałych osób, czy od zużytej wody, od powierzchni posiadłości. Wójt stwierdził, że pewnie najlepiej będzie ustalanie wg liczby domowników, choć np. w Słupcy ustalono opłatę wg ilości zużytej wody. Problemów technicznych z deklaracjami na pewno będzie sporo. Ponadto jeśli ktoś zgłosi, że będzie segregował odpady, to nie może np. plastiku wrzucić do mieszanych, musi być kontrola, gdyż wtedy nie będzie mógł korzystać z upustu. Firma, które będzie je odbierała raczej nie będzie tego robić, więc trzeba będzie wysłać własnych pracowników. Decyzje będą podejmować Radni, natomiast Wójt przedstawia tylko koncepcje, aby system był jak najmniej kosztowny.

Wójt wspomniał, że do końca roku należy uchwalić podatek oraz zasady jego opłacania (miesięcznie czy kwartalnie), deklaracje podatkowe, regulamin utrzymania czystości. Harmonogram terminów wykonywania poszczególnych czynności w zakresie wdrożenia nowego systemu gospodarki odpadami stanowi **załącznik nr 3 do protokołu**.

Przewodniczący Komisji podziękował Wójtowi za przedstawienie problemu i poprosił o zadawanie pytań.

Radna Maria Stranz zapytała, czy jeżeli będzie działka, na której nie będzie żadnego drzewa, a jedynie z drzew rosnących przy drodze będą na nią spadały liście, czy obowiązkowo trzeba będzie mieć kompostownik na zgrabione odpady organiczne.

Wójt wyjaśnił, że najważniejsze aby mieszkańcy posiadali lub wykazali dostęp do kompostownika, natomiast w przepisach jest określone, że na działce do 1000m² nie może być kompostownika, dlatego trzeba szukać rozwiązań np. możliwość posiadania wspólnego z sąsiadem.

Radna Maria Stranz zwróciła również uwagę, że Przedsiębiorstwo EKO Strzałkowo informuje o możliwości wykupienia koszy na odpady, jednak Wójt powiedział, że jest to decyzja właściciela, gdyż może wtedy kupić taniej, ale podkreślił, że będą to pojemniki tylko na odpady mieszane, a jeśli chodzi o inne, to sprawa do ustalenia i wyjaśnienia np. jakie warunki musi spełnić kompostownik. Co więcej, od stycznia do końca czerwca gmina musi przeprowadzić kampanię edukacyjno-informacyjną na temat ustalonego systemu gospodarki odpadami i segregacji.

Radny Michał Szymański stwierdził, że duży problem z segregacją mogą mieć osoby starsze.

Radny Stanisław Zawada uznał, że nie zgadza się że opłatę 196zł to jest średnio za paliwo, jednakże Wójt wyjaśnił, że jest to po prostu stawka ustalona dla regionu konińskiego. Z wszystkiego będziemy ewidencjonowani: ile metalu, plastiku itd.

Radny Andrzej Szymkowiak zapytał Wójta czy maszynę można wrzucić jako złom. Wójt odpowiedział, że należy ustalić system odbioru przedmiotów wielkogabarytowych, natomiast pokwitowanie, że ktoś oddał maszynę na złom nie będzie uznawane, gdyż to firma która będzie odbierała odpady musi wykazać w sprawozdawczości do Marszałka, że gmina wykazała tyle odpadów segregowanych danego rodzaju. Jeżeli nie wywiążemy się z segregacji możemy płacić kary.

Radna Maria Stranz zacytowała fragment z materiału informacyjnego ze szkolenia dla radnych dot. zadań związków międzygminnych i poprosiła Wójta o jego interpretację, który wyjaśnił, że należymy do Konina, choć w grę wchodził jeszcze Związek Gmin Regionu Słupeckiego. Ponadto nikt na spotkaniach nie wyjaśnił jak przekazać związkowi ordynację podatkową. Wątpi też, żeby któryś z tych związków przejął obowiązki gmin, wszystko musimy zrobić sami, jedynie wspólnie można ustalić wysokość opłat, aby we wszystkich była zbliżona. Wójt nie miałby wtedy obowiązku ściągłości, a ponadto zasady byłyby we wszystkich gminach należących do związku takie same i przeprowadzony tylko 1 przetarg.

Wójt dodał, że Radni muszą już dzisiaj zadawać pytania i wyjaśniać pewne sprawy, gdyż to oni będą odpowiadać za podjętą uchwałę.

Radny Zawada zapytał czy mieszkańcy będą segregować odpady a gmina ciągnikiem będzie jeździć i zabierać te worki. Wójt wytłumaczył, że właśnie te wszystkie sprawy trzeba będzie ustalić – jakim systemem będzie to wykonywane, czy firma, czy ustalić we wsiach punktach, z których będą odbierane te odpady, wszystko jest do ustalenia. Podał przykład programu, który oglądał, że w miasteczku na północy kraju śmieci są dowożone do ok. 20 kontenerów – w ogóle nie ma kosztów transportu, jest tylko 1 osoba, która to nadzoruje.

Radny Władysław Jakubowski uznał, że kontener na pewno przydałby się do popiołu, z którym z pewnością będziemy mieli problem, zwłaszcza na osiedlach i domach jednorodzinnych. Takie punkty mogłyby stać np. w każdym sołectwie.

Wójt zapytał co dalej z tym popiołem, gdyż jest to odpad mieszany. Radny dodał, że firma wybrana w przetargu mogłaby go dalej zabierać, jednak Wójt stwierdził, że to jest odpad, którego się już nie przerobi, nie może nawet trafić na drogi, więc po prostu trzeba go wrzucać do kosza z mieszanymi. Firma, która będzie odbierać odpady z gminy może je wywieźć tylko i wyłącznie do Konina.

Radna Maria Stranz zapytała, do jakiej kategorii trzeba będzie wrzucać np. wierzch od jogurtu. Wójt uznał, że będzie to raczej odpad mieszany. Ponadto dodał, że nie trzeba wprowadzać segregacji z podziałem na szkło białe i kolorowe, a dodatkowy worek będzie kolejnym kosztem.

Radny Andrzej Szymkowiak zapytał, czy należy zdzierać naklejki z butelek szklanych i plastikowych, jednak Wójt powiedział, że jest to pytanie do wyjaśnienia i poprosił Michała Spychalskiego o zanotowanie tej sprawy. Ponadto, Wójt stwierdził, że nie będziemy wprowadzać rzeczy niepotrzebnych, aby system był jak najtańszy, tzn. musi być jak najmniej odpadów mieszanych oraz jak najmniej rodzajów segregowanych – tylko tyle ile będzie trzeba.

Radny Władysław Jakubowski podsumował, że należy zacząć od jak najprostszej segregacji, a Wójt dodał, że będzie to również zależało od odbierającego. Można byłoby również w każdej miejscowości lub sołectwie zrobić tylko punkty, skąd te segregowane odpady będą odbierane, będzie wtedy mniejszy koszt.

Radna Maria Stranz zadała pytanie o kosze uliczne, Wójt natomiast wytłumaczył, że zostaną one zlikwidowane, pozostaną jedynie przy szkołach.

Sołtys Osówca Andrzej Kwiatkowski poparł pomysł utworzenia punktów odbioru, jednak musiałyby zostać zapewnione jakieś wiaty blaszane, ale przynajmniej byłoby to pilnowane.

Radna Maria Stranz zauważyła, że jeśli chodzi o zginiatanie butelek, to po prostu nie ma takiej informacji, gdyż gdyby została zamieszczona np. na koszu to przynajmniej część ludzi by to robiła, natomiast na niektórych osiedlach w miastach są specjalne zginiatarki.

Radny Bogdan Chmielarczyk zaproponował, że może te firmy wydzierżawiłyby kontenery do segregacji odpadów. Wójt zwrócił też uwagę, że nie może być tak, że jedni mają dowozić do punktu, a inni nie, gdyż każdy będzie płacił po równo.

Radny Szymkowiak powiedział, że dowożone do punktu worki powinny być podpisane, aby sprawdzić, kto faktycznie segreguje odpady, a ponadto jeżeli na każdą osobę w gminie będzie limit wyprodukowania śmieci, więc ta osoba musi się wywiązać z segregacji. Wójt powiedział, że pomysł z podpisami jest dobry, ale zapytał jak to zrobić, bo trzeba by było produkować worki pod dane nazwisko i mieć zapas. Dodał też, że nie ma możliwości sprawdzenia kto ile dostarczy odpadów, gdyż trzeba by było ważyć każdą rzecz. Natomiast wyrywkowo należałoby sprawdzać czy segregacja prowadzona jest w prawidłowy sposób.

Radna Maria Stranz zapytała co ma wspólnego zużycie wody do odpadów i ewentualnego ustalenia na tej podstawie podatku śmieciowego. Wójt wyjaśnił, że każdy zużywa jakąś ilość wody, więc dzieli się koszt wywozu śmieci w gminie przez łączną ilość zużytej wody i cena ustalana jest od m³. Taki system też jest możliwy, gdyż jeżeli weźmiemy pod uwagę liczbę mieszkańców, to może się to często zmieniać.

Radny Szymkowiak przedstawił wątpliwość przez jaki okres może nie być takiej osoby, żeby nie liczyć jej do podatku, Wójt powiedział, że przynajmniej miesiąc, gdyż opłata będzie ustalana w stawce miesięcznej od osoby.

Sołtys Anna Andrzejewska zadała pytanie co z kosztami ogólnodostępnymi, gdy np. ktoś będzie chciał wyrzucić papierek od loda. Wójt stwierdził, że takie małe pojemniki pozostaną i będą opróżniane jako mieszane. Wyjaśnił, że ustawa obowiązuje dla osób fizycznych, natomiast nie dla pozostałych tzn. sklepów, działek rekreacyjnych, chociaż uchwałą Rady można również przyjąć ten system. Firmy nadal będą miały obowiązek podpisywania indywidualnych umów na odbiór swoich odpadów.

Trzeba ustalić jakąś stawkę i jeżeli nie trafimy to albo gmina będzie dopłacać, albo zostaną nam pieniądze. Dla przykładu Wójt na 3 osoby płaci obecnie za kosz 26zł przy dwukrotnym wywożeniu. Stwierdził, że cena wyjściowa musiałaby wynosić np. 12 zł od mieszkańca, a jeżeli ktoś będzie segregował odpady, to można byłoby zejść np. do 5 zł miesięcznie, a dziś wychodzi mu 9 zł na osobę.

Stawka będzie ustalana jednakowo niezależnie od wielkości zużytych czy wytwarzanych odpadów. Za to w niektórych gminach wprowadzono, że powyżej jakiejś liczby mieszkańców w domu opłaty już się nie nalicza lub tylko część. W pierwszym roku gmina może nawet dopłacić, ale za to w następnym roku trzeba będzie podnieść cenę, gdyż nie można dopłacać z budżetu do odbioru odpadów. Należy również sprawdzić czy po przetargu będzie można zmienić cenę, gdyż ustawa na razie mówi o tym, że wysokość opłaty ma być uchwalona jeszcze w tym roku.

Przewodniczący Komisji zapytał, czy na dzisiejszym posiedzeniu trzeba już coś ustalić, jednak Wójt zaraz wytłumaczył, że dzisiaj tylko rozmawiamy, aby znać wątpliwości, wiedzieć co trzeba wyjaśnić i przemyśleć jak rozwiązać ten system.

Radny Władysław Jakubowski zadał pytanie, czy jeżeli zdeklaruje się na segregację odpadów np. szkło, plastik, papier oraz odpady mieszane, tzn. że do pojemnika na mieszane będzie mógł wrzucić metal, aluminium, miedź, gruz, i należy wyjaśnić czy jeżeli tylko te 3 elementy będzie segregował, to jako mieszane muszą przyjąć wszystkie pozostałe. Wójt stwierdził, że nie do końca tak będzie, gdyż wielkogabarytowych nie przyjmą. Ponadto Radny uznał, że np. jest problem z gruzem, podał propozycję czy np. na terenie gminy nie wyznaczyć miejsca, gdzie będzie można wywozić gruz. Był na szkoleniu z Michałem i powiedział, że nie ma problemu ze szkłem białym czy kolorowym, ale np. szkło z rozbitej szyby nie można wrzucać razem z pozostałym szkłem, są to szczegóły, o których trzeba wiedzieć.

Radna Maria Stranz uznała, że jeżeli będzie miała tylko odpady mieszane, to gmina będzie z tego tytułu ponosiła dodatkowe koszty, a jeżeli będzie segregować to opłaty będą niższe -czy można tak różnicować podatek.

Wójt powiedział, że ustalona zostanie stawka/cena wyjściowa tylko za odpady mieszane, która spadałaby np. o X % gdyby zadeklarowano się na kompostownik, segregację plastiku, szkła, papieru.

Radny Szymkowiak zaproponował aby na początek mieszkańców zachęcić do sortowania znacznie tańszą opłatą.

Wójt powiedział, że obniżka ceny za segregowanie na pewno zachęci, a ponadto od stycznia do końca czerwca będzie czas na informowanie mieszkańców i wydawanie broszurek edukacyjnych, co należy gdzie wrzucać.

Radny Lewandowski zapytał co z papierem po koncentracie, a Wójt uznał, że to też będzie musiało zostać określone, tak jak po nawozach, chemii odpadów jest ok. 6000.

Przewodniczący Komisji podsumował, że Radni proponują, aby była segregacja oraz koszt na mieszane odpady, a cena wyjściowa ustalana z upustami przy segregacji, po czym zarządził 5-minutową przerwę przed kolejnym punktem posiedzenia dot. opiniowania projektów uchwał.

Po przerwie

Ad. pkt 7) Opiniowanie projektów uchwał:

- 1) w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Słowikowie – druk nr 1, (załącznik nr 4 do protokołu)**

Przewodniczący Komisji poinformował, że treść powyższej uchwały szczegółowo została omówiona na Komisji Oświaty, Wójt natomiast dodał, że nie da się w tej chwili utrzymywać tego systemu, natomiast już w przyszłym roku subwencja będzie mniejsza aż o 110 tys. zł, więc znów trzeba będzie znaleźć oszczędności aby zbilansować budżet.

Radna Maria Stranz nawiązała do pisma informacyjnego, które otrzymali Radni i zapytała o utworzenie oddziału integracyjnego w Słowikowie, natomiast Wójt poprzednio odpowiedział jej, że będzie to w Słowikowie dla dorosłych osób, ale podlegające pod Zespół Szkolno -Przedszkolny w Orchowcie.

Wójt wyjaśnił, że chodzi o oddział dla dzieci szkolnych z orzeczeniem o niepełnosprawności, a nie dorosłych, jest taka możliwość gdyż w Słowikowie są do tego warunki oprócz oddziału przedszkolnego.

Radna Maria Stranz zapytała czy stowarzyszenie by to utrzymywało.

Wójt stwierdził, że gdyby była likwidacja szkół i nie powstałyby stowarzyszenia, wówczas taki oddział integracyjny mógłby powstać w Słowikowie, ale podlegałby pod ZSP w Orchowcie.

Radna Maria Stranz uznała, że zaznacza od razu, że wie jak będzie głosowała na Sesji, ale na dzisiejszym posiedzeniu Komisji nie będzie opiniowała tych trzech uchwał dotyczących likwidacji szkół.

Wobec braku kolejnych pytań i dyskusji w temacie Przewodniczący Komisji poddał w/w projekt uchwały pod głosowanie.

W obecności 7 członków Komisji „za” pozytywną opinią powyższego projektu uchwały opowiedziało się 3 Radnych, 2 było „przeciw”, 1 osoba wstrzymała się od głosu, natomiast 1 osoba w ogóle nie brała udziału w głosowaniu .

2) w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Bielsku – druk nr 2, (załącznik nr 5 do protokołu)

Radny Bogdan Chmielarczyk stwierdził, że jeżeli chodzi o Słowikowo, to Pani Dyrektor SP jest za tym, aby szkołę prowadziło stowarzyszenie. Natomiast każdy z Radnych otrzymał informacje jakie są straty w pozostałych dwóch szkołach i poprosił radnych aby poważnie zastanowili się nad swoją decyzją.

Wójt poinformował, że stowarzyszenia już powstały, jednak w tej chwili podejmowana będzie uchwała na razie o zamiarze likwidacji. W ostatecznej uchwale będą 2 możliwości: albo przekazania szkół (do 70 uczniów) stowarzyszeniom, albo likwidacji szkół. Są to 2 różne formy, gdyż np. przy przekazaniu nie ma odprowki. Jest to dopiero podstawowy etap rozpoczęcia całej procedury.

Wobec braku kolejnych pytań i dyskusji w temacie Przewodniczący Komisji poddał w/w projekt uchwały pod głosowanie.

W obecności 7 członków Komisji „za” pozytywną opinią powyższego projektu uchwały opowiedziało się 3 Radnych, 1 był „przeciw”, 2 osoby wstrzymały się od głosu, natomiast 1 osoba w ogóle nie brała udziału w głosowaniu.

3) w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Różannie – druk nr 3, (załącznik nr 6 do protokołu)

Wobec braku pytań i dyskusji w temacie Przewodniczący Komisji poddał w/w projekt uchwały pod głosowanie.

W obecności 7 członków Komisji „za” pozytywną opinią powyższego projektu uchwały opowiedziało się 3 Radnych, 2 było „przeciw”, 1 osoba wstrzymała się od głosu, natomiast 1 osoba w ogóle nie brała udziału w głosowaniu.

**4) w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości – druk nr 4,
(załącznik nr 7 do protokołu)**

Wójt przedstawił informacje nt. wzrostu stawki o 4% ustalonej przez Ministra Finansów, sam natomiast zaproponował podwyżkę o 2%. Jeżeli przejdzie uchwała o likwidacji szkół, to można byłoby zachować większość stawek na dotychczasowym poziomie, ale na dzień dzisiejszy nie wie jaka będzie decyzja Radnych, musi więc zaproponować podwyżkę 2%.

Radna Maria Stranz upewniła się czy chodzi o podwyżkę 2% od ubiegłorocznej ceny po czym zauważyła, że w 5 punkcie w zeszłym roku było 4,20zł, natomiast 2% to 10 groszy, a w uchwale podniesiono o 20 groszy. Biorąc pod uwagę fakt, że poszukujemy lekarza do budynku ośrodka zdrowia, uznała, że podnoszenie tej stawki to nie jest dobry pomysł, również dotyczy to podatku od działalności gospodarczej.

Wobec braku kolejnych zapytań i dyskusji w temacie Przewodniczący Komisji poddał w/w projekt uchwały pod głosowanie.

W obecności 7 członków Komisji „za” pozytywną opinią powyższego projektu uchwały opowiedziało się 3 Radnych, 1 był „przeciw”, 3 osoby wstrzymały się od głosu.

5) w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych – druk nr 5, (załącznik nr 8 do protokołu)

Wójt poinformował, że również w tym przypadku proponuje podnieść o 2% stawkę podatku – równo w zaokrągleniu do pełnych złotych.

Wobec braku zapytań i dyskusji w temacie Przewodniczący Komisji poddał w/w projekt uchwały pod głosowanie.

W obecności 7 członków Komisji „za” pozytywną opinią powyższego projektu uchwały opowiedzieli się jednogłośnie wszyscy Radni.

6) w sprawie ustalenia wysokości diet dla sołtysów w związku z pełnioną funkcją – druk nr 6, (załącznik nr 9 do protokołu)

Radny Bogdan Chmielarczyk zaproponował, aby w regulaminie zostało określone, że jeżeli sołtys nie uczestniczy na komisji rolnictwa to powinien mieć pomniejszoną dietę.

Radna Maria Stranz zauważyła, że była taka poprzednio uchwała, jednak później Rada wycofała się z tej wersji.

Radny Bogdan Piotrowski uznał, że jeżeli ktoś jest Radnym i sołtysem to i tak musi uczestniczyć w posiedzeniach sesji czy komisji.

Wobec braku kolejnych zapytań i dyskusji w temacie Przewodniczący Komisji poddał w/w projekt uchwały pod głosowanie.

W obecności 7 członków Komisji „za” pozytywną opinią powyższego projektu uchwały opowiedziało się 4 Radnych, 2 było „przeciw”, 1 osoba wstrzymała się od głosu.

7) sprawie utworzenia stałych obwodów głosowania oraz ustalenia ich numerów i granic oraz wyznaczenia siedzib obwodowych komisji wyborczych na terenie Gminy Orchowo – druk nr 7, (załącznik nr 10 do protokołu)

Na wstępie Wójt wyjaśnił, że przygotowano 2 warianty, z 5 i z 6 obwodami.

Radny Bogdan Chmielarczyk stwierdził, że gdyby było 6 obwodów to niektórzy mieszkańcy nie musieliby tracić na paliwo, a obwód w Orchowie byłby odciążony.

Radna Maria Stranz zaproponowała aby przy 5 obwodach sołectwo Osówek połączyć z Szydłowcem i Orchówkiem, natomiast Myślątkowo z Różaną; Bielsko, Linówek i Wólka Orchowska.

Radny Edward Lewandowski zaproponował, aby Linówek, Wólkę i Młecze przyłączyć do Bielska.

Wójt uznał, że dzisiaj nie trzeba jeszcze opiniować projektu w/w uchwały, w związku z czym Przewodniczący Komisji Michał Szymański postanowił przystąpić do kolejnego punktu obrad.

8) w sprawie przystąpienia Gminy Orchowo do Porozumienia o Współpracy dot. Realizacji Lokalnej Strategii na Rzecz Rozwoju Trzeciego Sektora w Powiecie Słupeckim – druk nr 8, (załącznik nr 11 do protokołu)

Na wstępie Wójt wyjaśnił, że w powiecie słupckim została powołana instytucja pomagająca organizacjom pozarządowym. Na tej podstawie opracowano analizę sytuacji NGO i spotkania Wójtów, podczas którego zatwierdzono porozumienie by wspierać organizacje przy Centrum Wsparcia Organizacji Pozarządowych w Słupcy.

Radna Maria Stranz zapytała czy z naszej gminy byłoby tylko stowarzyszenie „Razem Łatwiej” ze Słowikowa i KGW „Kanwa”, Wójt potwierdził, że w porozumieniu są tylko te, które uczestniczyli w tych spotkaniach i pracach. Pozostali dostawali zaproszenia, ale nie brali udziału, Straż w Orchowie również o tym wiedziała, gdyż można było skorzystać również z prowadzenia księgowości. Przez 2 lata było to prowadzone z unijnych środków, a teraz nie wiadomo czy znajdują się środki w Starostwie na prowadzenie CWOP. Orchowo dostało komputer, biurko, mają kurs 20-godzinny. Na podstawie analiz powstało to porozumienie. Dla naszej gminy nie wiążą się z tym żadne koszty, a tylko opracowano program współpracy, aby wspierać ngo.

Wobec braku kolejnych zapytań i dyskusji w temacie Przewodniczący Komisji poddał w/w projekt uchwały pod głosowanie.

Przy 7 głosach „za” w obecności 7 członków Komisji powyższy projekt uchwały został jednogłośnie zaopiniowany pozytywnie.

9) w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie gminy na rok 2012 – druk nr 9, (załącznik nr 12 do protokołu)

Projekt uchwały w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie gminy na rok 2012 oraz treść aneksu nr 1 do w/w projektu przedstawiła szczegółowo Skarbnik Gminy Anna Błaszczuk. **(załącznik nr 13 do protokołu)**

Ponadto poinformowała, że do projektu uchwały w spr. Wieloletniej Prognozy Finansowej dodaje się załącznik nr 2, który stanowi wykaz przedsięwzięć i plan wydatków na ubezpieczenia mienia.

Radna Maria Stranz zapytała dlaczego Wojewoda zmniejszył nam środki na dożywianie, czy to dlatego, że nie wykorzystywaliśmy tej dotacji.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że wynika to ze znacznie mniejszej kwoty uzyskanej w przeprowadzonym przetargu.

Radna zainteresowała się również zwiększeniem w Urzędzie Gminy w paragrafie 4 300 o kwotę 6782zł. Pani Anna Błaszczuk wytłumaczyła, że wynika to ze wzrostem wypłat dla radcy prawnego, opłat pocztowych związanych z dużą liczbą wysyłanych upomnień za wodę i ścieki.

Radna zadała pytanie jakie sprawy prowadzi radczyni, że te wynagrodzenia się zwiększają, a Wójt odpowiedział, że prowadzi sprawy również zaległości podatkowych i ściągalności, a Skarbnik dodała, że odsetki dotyczą zaciągniętych już kredytów.

Ponadto Radna Maria Stranz poprosiła o wyjaśnienie dlaczego delegacje na oczyszczalniach się zmieniły. Skarbnik Gminy stwierdziła, że jest to związane z planowanym wcześniej wzrostem stawki kilometrówki, która jednak się nie zmieniła, natomiast do budżetu przyjęto w zwiększonej kwocie. Radna zapytała też w jakich gazetach planuje się zamieszczenie ogłoszeń o chęci wynajęcia lokalu ośrodka zdrowia, otrzymała odpowiedź od Anny Błaszczyk, że w Gazecie Pomorskiej, Głos Wielkopolski i jakiejś lekarskiej. W tym miejscu Wójt Gminy dopowiedział, że ma nadzieję, że nie będzie to potrzebne, gdyż najprawdopodobniej pojawiło się jakieś zainteresowanie.

Wobec braku zapytań i dyskusji w temacie Przewodniczący Komisji poddał w/w projekt uchwały wraz z dodanym aneksem nr 1 pod głosowanie.

Przy 7 głosach „za” w obecności 7 członków Komisji powyższy projekt uchwały został jednogłośnie zaopiniowany pozytywnie.

10) w sprawie wprowadzenia zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Orchowo na lata 2012 – 2028 – druk nr 10, (załącznik nr 14 do protokołu)

Z projektem w/w uchwały zapoznała zebranych Skarbnik Gminy Anna Błaszczyk, wyjaśniając jednocześnie, że wprowadzane zmiany wynikają z omówionych przed chwilą zmian w budżecie gminy.

Wobec braku zapytań i dyskusji w temacie Przewodniczący Komisji poddał w/w projekt uchwały pod głosowanie.

Przy 7 głosach „za” w obecności 7 członków Komisji powyższy projekt uchwały został jednogłośnie zaopiniowany pozytywnie.

11) w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek – druk nr 11. (załącznik nr 15 do protokołu)

Z projektem uchwały w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek zapoznała zebranych Skarbnik Gminy Anna Błaszczyk. Wyjaśniła przy tym, że w budżecie gminy na rok 2012 były zaplanowane 2 kredyty na kwotę 632 225 zł, wcześniej wzięte już były 2 kredyty 101 tys. zł na drogę oraz 249 tys. zł na budowę Orlika. Zostało 282 225 zł, które wynikają na spłatę rat z tegorocznego terminarza oraz planowanej częściowej spłaty pożyczki zaciągniętej w LBS o/Orchowo w wysokości 550 tys. zł, 275 tys. zł, które były zaciągnięte na okres 5lat, a chcemy spłacić je wcześniej, gdyż pozostając przy takim terminarzu i Wieloletniej Prognozie Finansowej nie moglibyśmy ustalić budżetu w 2014 roku. Przy wcześniejszej spłacie zaciągnięty kredyt będzie rozłożony na mniejsze raty, ale przez dłuższy okres. Ponadto Wójt dodał, że dostaliśmy już rozliczenie za Orlika i wydaliśmy mniej, wzięliśmy 249 tys. zł a wydaliśmy 207 tys zł, więc jeżeli będzie taka możliwość, to zaraz oddamy niewykorzystaną kwotę 42 tys. zł kredytu.

Radna Maria Stranz zapytała czy na kredyt będzie przetarg, i uzyskała potwierdzenie od Skarbnik Gminy Anny Błaszczyk.

Wobec braku kolejnych zapytań i dyskusji w temacie Przewodniczący Komisji poddał w/w projekt uchwały wraz z aneksem pod głosowanie.

Przy 7 głosach „za” w obecności 7 członków Komisji powyższy projekt uchwały został jednogłośnie zaopiniowany pozytywnie.

Przewodniczący Komisji Michał Szymański z uwagi na brak dalszych wniosków zaproponował przejście do następnego punktu obrad.

Ad. pkt 8) Wnioski i sprawy bieżące.

Na wstępie Wójt wspomniał, że Radni otrzymali projekty 2 uchwał do przeanalizowania dot. udzielania dotacji dla niepublicznych szkół stowarzyszeniom oraz Fundacji „Familiijny Poznań”, która będzie realizowała program w naszej gminie na funkcjonowanie dodatkowego oddziału przedszkolnego w Orchowiu od godz. 13.00 do 18.00, a pokrywanie części kosztów przez gminę Orchowu wg RIO może odbywać się tylko w formie dotacji. Druga sprawa dotyczy podanej od wczoraj ceny żyta do podatku rolnego, z 75,86 zł w związku z czym należy uzyskać opinię Izby Rolniczej. Obie uchwały omawiane będą jeszcze na Sesji.

Radny Edward Lewandowski zwrócił się do Wójta, iż ma nadzieję, że jeżeli Radni przegłosują uchwały o likwidacji szkół, to podatek będzie mniejszy. Wójt zaraz sprostował, że nie będzie mniejszy, lecz jeśli już to pozostanie na takim samym poziomie, a ponadto on tylko zgłasza propozycje, a to Radni głosują i podejmują uchwały.

Radny Andrzej Szymkowiak zapytał Wójta czy planowana jest naprawa dróg gminnych Słowikowo-Rękawczyn, na co uzyskał odpowiedź twierdzącą.

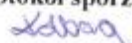
Z kolei Radny Stanisław Zawada poruszył sprawę drogi na ulicy Dąbrowa od Pana Chlebusia w kierunku Myślątkowa. Wójt wyjaśnił, że większe dziury zostały już wypełnione, a zostały tylko mniejsze gdyż zabrakło materiału.

Ad. pkt 9) Zakończenie.

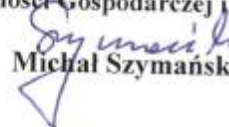
Wobec wyczerpania wszystkich punktów porządku obrad Przewodniczący Komisji Michał Szymański o godz. 18.00 zakończył obrady Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Działalności Gospodarczej i Budżetu.

Integralną częścią protokołu jest nagranie z komisji stanowiące załącznik nr 16 do niniejszego protokołu.

Protokół sporządził:

Agnieszka Kolberg

Przewodniczący Komisji
Rolnictwa, Ochrony Środowiska,
Działalności Gospodarczej i Budżetu

Michał Szymański